

Ouders blijven ouders

Een van de voorstellen in het kader van de strijd tegen drugs in de stad Antwerpen is om kinderen sneller uit hun thuismilieu te halen. Een uithuisplaatsing van kinderen is soms noodzakelijk, stelt kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen. Maar het is belangrijk deze maatregel te zien als deel van een breder geheel aan ondersteunende maatregelen aan gezinnen die het moeilijk hebben. Bovendien moeten uithuisplaatsingen uitzonderlijk blijven.

Kinderen groeien het best op in hun eigen gezin. Daarover is bijna iedereen het eens. Ook het Kinderrechtenverdrag steunt op deze overtuiging. Het Verdrag stelt dat ouders de belangrijkste opvoedingsverantwoordelijken zijn en dat de overheid de ouders bij de opvoeding van hun kinderen zo goed mogelijk moet ondersteunen. Heel vaak verloopt dit zonder al te grote problemen. Toch zijn er situaties waar het verkeerd loopt of dreigt te lopen. Ouders geven zelf aan dat ze het te moeilijk hebben om voor hun kinderen te zorgen. Of een thuissituatie is zo verontrustend dat de jeugdrechter beslist om in te grijpen en het kind uit huis te plaatsen.

Het uit huis plaatsen van kinderen is niet nieuw. We doen dat al meer dan honderd jaar. Maar we hebben wel veel geleerd tijdens die honderd jaar. Dat een uithuisplaatsing heel ingrijpend voor kinderen is bijvoorbeeld. Maar ook dat het niet helpt om kinderen uit huis te halen zonder dat je tegelijk de ouders verder probeert te ondersteunen. Niets zo frustrerend voor kinderen als ze bij thuiskomst vaststellen dat zij allerlei stappen hebben moeten zetten, maar dat er thuis niets veranderd is.

Net daarom kiest het beleid er al een tijd voor om sterk te investeren in thuisbegeleiding, ook wel contextbegeleiding genoemd. Het betekent dat men ouders bij hen thuis gericht en met aandacht voor de specifieke hulpvragen probeert te ondersteunen. Dat gaat over het leggen van contacten met de school tot het samen in orde brengen van allerlei papieren. Een uithuisplaatsing moeten we dan zien als een traject, als deel van een breder geheel. De uithuisplaatsing is er om tijdelijk rust te brengen, voor de ouder en voor het kind. Om zo de veiligheid opnieuw te kunnen herstellen en de

ontwikkeling weer op gang te trekken. Het betekent ook dat de uithuisplaatsing best zo kort mogelijk duurt. Want anders dan vroeger toen men vond dat kinderen liefst zo lang mogelijk uit hun gezin wegbleven, is nu iedereen ervan overtuigd dat ouders en kinderen op korte - of langere termijn - samen verder op weg moeten.

Werkt dit echt? Ja, al is het vaak een proces met veel vallen en opstaan. Een mooi voorbeeld is het IEM-project in Gent. Dat project richt zich tot een groep kinderen en jongeren en hun gezinnen met een intra-Europese migratieachtergrond. Deze gezinnen leven vaak in zware armoede. Met nogal wat kinderen en jongeren waren er grote problemen: ze misten de aansluiting met school en kwamen te vaak in contact met politie en parket. In 2015 beslisten politie en parket enerzijds en het jeugdwerkzorgwerk en de jeugdhulp anderzijds de handen in elkaar te slaan. Dat betekent niet dat sociaal werkers gebruikt worden om de toegang tot kwetsbare gezinnen te forceren. Het betekent wel dat iedereen, elk vanuit zijn eigen opdracht, het bevorderen van het welzijn van de kinderen en hun gezin voor ogen heeft. De weg hier naartoe verloopt via trajectbegeleiding voor de kinderen en jongeren en voor gezinsbegeleiding van de ouders. Het project heeft niet alle problemen opgelost, maar de vaststelling dat de grote meerderheid van de kinderen en jongeren na twee jaar niet meer met politie en parket in aanraking zijn geweest, is toch bijzonder hoopvol.

Een belangrijke voorwaarde voor het welslagen van traject- en contextbegeleiding is een voldoende aanbod aan hulp. Dat is tot op vandaag een heikel punt. Zo moeten kinderen en jongeren soms veel te lang wachten tot ze op de juiste zorgplek belanden en is er een ernstig tekort aan hulpverlening aan huis. Het maakt dat een uithuisplaatsing kinderen en hun gezin soms nog kwetsbaarder maakt. En dat moet kost wat kost vermeden worden.

Bruno Vanobbergen, Vlaams kinderrechtencommissaris